

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnáziích v roce 2015“.

Příklad dobré praxe 1

Název lekce: **Plnění kompetencí za dané období**

Téma: Hodnocení stanovených kompetencí

Cíl: Žák zhodnotí stanovené kompetence, pojmenuje a posoudí výsledky své práce.

Metoda: Čtyři rohy

Třída: 5.

Hodnotící škála:

Ú - Kompetence je zvládnuta úplně, je uplatňována samostatně a automaticky v běžných i nových situacích.

O - Kompetence je osvojena, je uplatňována skoro samostatně, občas s mírnou dopomocí.

Č - Kompetence je zvládnuta napůl, je potřeba ji ještě hodně rozvíjet, připomínat, pomáhat a kontrolovat.

JN - Kompetence ještě není zvládnuta, zatím se to nedaří.

Příprava: V každém rohu místnosti je karta označující stupeň dosažení.

Činnost:

Učitel čte jednotlivé kompetence, žáci se postaví ke zvolené značce dle hodnotící škály. Žáci posuzují výsledky své práce, do jaké míry se jim podařilo dosáhnout svých stanovených cílů, diskutují a hledají prostředky jak se dále rozvíjet. V případě nadhodnocení či podhodnocení přesun. Žáci provedou zhodnocení v žákovské knížce.

Reflexe

- Je pro tebe jednodušší hodnotit sebe nebo druhé?
- Dokážeš si stanovit svůj cíl?
- Víš, co potřebuješ udělat k dosažení svého cíle?
- Má někdo ve třídě stejný cíl jako ty?
- Podařilo se ti zvládnout některou z kompetencí úplně?

Příklady kompetencí:

1. Kompetence sociální (jak se chovám ve skupině)

- spolupracuji s kýmkoliv ve třídě
- respektuji ostatní
- nevím-li si rady, požádám o pomoc

2. Kompetence občanské (jak jedním)

- dodržuji stanovená pravidla
- nevyvolávám konflikty
- hodnotím druhé a jejich práci

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnáziích v roce 2015“.

3. Kompetence k učení (jak se učím)

- rozumím pokynům
- samostatně provádím kontrolu své práce
- naplánuji si, co musím docvičit a dodržuji plán práce

4. Kompetence komunikativní (jak jedná s ostatními)

- slušně komunikuji s dospělými
- neskáču nikomu do řeči
- slušně komunikuji s kamarády

5. Kompetence pracovní (jak pracuji)

- soustředím se na práci
- plním domácí úkoly
- připravuji si aktovku a pomůcky na druhý den

Kompetence v jednotlivých předmětech:

ČJ - vyznačím ve větě podmět a přísudek

- napíšu dopis

M - dělím dvojciferným dělitelem

- narýsuji trojúhelník

PŘ - vysvětlím význam Slunce pro život na Zemi

- popíšu typy krajiny v tropickém pásu

PČ - vytvořím vánoční dekoraci

- pracuji s keramickou hlinou

VV - vytvořím koláž z papíru

- rozliším odstíny barev

VL - ukážu na mapě státy Evropy

- napíšu do slepé mapy Evropy hlavní města států

-
- ❖ Tím, že žáky vedeme k hodnocení a sebehodnocení. Získáváme veliký prostor pro jejich oceňování, zvládnutí popisného jazyka, stanovování dílčích cílů a formulování dalších kroků a potřeb k jejich dosažení. Tím naplňujeme část výchovného stylu učitele – odměny a tresty používáme uvážlivě.

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnázií v roce 2015“.

Příklad dobré praxe 2

Název lekce: **Upevňování pozitivních vlastností, uvědomění si negativních vlastností**

Téma: Hodnocení druhých

Cíl: Žák pojmenuje pozitivní a negativní vlastnosti spolužáků. Přijímá názory druhých, reaguje na ně.

Třída: 5.

Činnost:

Připomenutí pravidel třídy, které si žáci vytvořili na začátku školního roku. Žáci vyjmenují pozitivní a negativní vlastnosti. Žáci sedí v kruhu tak, aby na sebe viděli, uprostřed kruhu leží žluté a červené kartičky, žlutá = pozitivní, červená = negativní vzkaz). Každý žák má možnost říct spolužákovi, co se mu na něm líbí/nelíbí a předá mu kartičku, oslovený žák může reagovat. Každý žák vyhodnotí, zda u něj převládají pozitivní či negativní vzkazy. Každý žák napíše jeden vzkaz spolužákovi, týkající se jeho chování a předá mu ho. Učitel se ptá žáků, zda znají dobře svého nejlepšího kamaráda. Žáci napíší všechny vlastnosti svého kamaráda a posoudí, které vlastnosti převládají.

Reflexe

- Kterou vlastnost by rozhodně neměl mít tvůj kamaráda?
- Které vlastnosti si nejvíce vážíš u svého kamaráda?
- Bylo pro tebe těžké říct negativní hodnocení?
- Myslíš si, že má někdo jen negativní nebo jen pozitivní vlastnosti?
- Můžeme si pomáhat při odstraňování negativních vlastností?

❖ Zařazením těchto aktivit s žáky pracují na těchto tématech etické výchovy:

2. Pozitivní hodnocení sebe
3. Pozitivní hodnocení druhých

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnázií v roce 2015“.

Příklad dobré praxe 3

Název lekce: **Zdraví**

Téma: Přejeme si být zdraví, aby nám bylo dobře.

Cíl: Žák pojmenuje co je zdraví, co je nemoc. Obhájí důležitost svého usilování a zdraví životní styl. Popíše zdravé a nezdravé věci (chování, jídlo, myšlení).

Metoda: Dramatizace.

Třída: 1.

Činnost:

Dva žáci hrají scénku. Přiřadím jim role. První žák pije čistou vodu, jí hodně ovoce a zeleniny, pravidelně teplé jídlo, mléčné neslazené výrobky. Každý den si hraje venku, chodí včas spát. Má dobrou náladu. Druhý žák opak. Na papírovém tácku nakreslí oblíbené jídlo (hra Ubrousku prostří se). Pokusíme se společně vytvořit potravinovou pyramidu.

Hodnocení: Žáci se zamyslí nad důvody zdraví a nemoci. Uvědomí si, co mohou udělat pro své zdraví. Zahrajeme si společně na hostinu, pozveme kamarády.

Reflexe

- Každý žák se zamyslí nad svým životním stylem. Pokusí se vysvětlit, zda žije zdravě či nikoliv.

❖ Zařazením těchto aktivit s žáky pracuji na těchto tématech etické výchovy:

2. Pozitivní hodnocení sebe
3. Pozitivní hodnocení druhých
4. Kreativita a iniciativa. Přijetí vlastního rozhodnutí.
8. Reálné a zobrazené vzory

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnáziích v roce 2015“.

Příklad dobré praxe 4

Název: **Kresba rodiny**

Třída: 1. - 5.

Téma: Neverbální komunikace, spolupráce

Cíl: Žáci se domluví i neverbálně. Spolupracují. Popíší své pocity.

Postup:

1. Rozdělení do skupin. (nejlépe po 3 až 5)
2. Každá skupina dostane velký papír (A3 - A2)
3. Vyučující zadá společné téma *RODINA*. (může použít i jiná témata)
4. Každá skupina tvoří na dané téma společnou kresbu. Od zadání úkolu nesmí však mluvit.

Reflexe:

- Komu ve skupině se podařilo prosadit svou představu?
- Kdo rychle pochopil myšlenku druhého?
- Pracovala skupina společně, nebo každý tvořil svou vlastní část,
- Co nebo kdo tě rušil?
- Kolik lidí malovalo zároveň?

❖ Zařazením těchto aktivit s žáky pracuji na těchto tématech etické výchovy:

1. Mezilidské vztahy a komunikace
aplikační téma Rodina, ve které žijeme

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnázií v roce 2015“.

Příklad dobré praxe 5

Název: **Domečky nálad**

Třída: 2.

Téma: Klima školní třídy

Cíl: Žáci popíší svoji momentální náladu. Označí příčinu negativních pocitů.

Postup a reflexe:

1. V rámci pracovních činností si žáci ve skupinách vyrobí z krabic (od bot) domečky nálad. Každá skupina zdobí domeček určité nálady (veselý, smutný, našťvaný, ...), zároveň si vyrobí panáčky a panenky představující je samotné.
2. Každý den si děti po příchodu do školy postaví svého panáčka do domečku podle toho, jak se cítí.
3. Během dne si učitel najde pár minut na to, aby se svých žáků zeptal, proč jsou dnes v tom kterém domečku.
4. Také děti se mezi sebou navzájem ptají: „Co tě dnes našťvalo?“ „Proč jsi smutný?“

-
- ❖ Zařazením těchto aktivit s žáky pracuji na tomto tématu etické výchovy:
5. Komunikace citů a nálad

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnáziích v roce 2015“.

Příklad dobré praxe 6

Název lekce: **Radost**

Téma: Co znamená, když řeknu slovo radost.

Cíl: Žák pojmenuje co je radost, co je smutek. Obhájí důležitost nacházení a vytváření radosti. Popíše jak se radost projevuje.

Metoda: Dramatizace.

Třída: 1.

Činnost:

Dva žáci hrají scénku. Přiřadím jim role. První žák představuje nadšení, veselí. Druhý žák strach, úzkost. Zkusíme zahrát některé projevy radosti a také smutku. Zkusíme se zamyslet nad důvody radosti a smutku.

Hodnocení: Žáci se zamyslí nad důvody radosti a smutku. Uvědomí si, čím mohou udělat radost sami sobě (něco hezké si přečtu, jdu udělat něco, co mě těší) a také udělat radost někomu jinému (připravíme oslavu, hostinu, dárek). Zahrajeme si společně na hostinu, pozveme kamarády.

Reflexe:

- Přemýšlíme, čím bychom udělali radost blízkým, rodičům, sourozencům, kamarádům.

❖ Zařazením těchto aktivit s žáky pracuji na tomto tématu etické výchovy:

5. Komunikace citů a nálad

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnázií v roce 2015“.

Příklad dobré praxe 7

Název lekce: **Komunikace**

Téma: Obecné vyjadřování

Cíl: Žák rozpozná hodnoty a přijímá názory druhých

Třída: 1. - 5.

Činnost:

Diskuze v kruhu - Vysvětlení problému třídy - Nastavení si pravidel v komunikaci (např. žák má čas 1 minutu na prezentaci svého názoru, pak je třeba dát prostor kamarádovi) - Rozebrání problému - Názor třídního učitele - Společné shrnutí problému a nalezení cesty k řešení / nápravě.

Reflexe:

- Snaž se vcítit do role kamaráda, jak by ses zachoval v jeho situaci / jak by ses asi cítil?

Otázky k reflexi:

- Chtěl bys zažít tyto pocity?
- Jaké je to zažívat tyto pocity?

Závěr pro praxi:

Při diskuzi v kruhu se děti navzájem poslouchají a zamyšleně odpovídají na otázky učitele.

❖ Zařazením těchto aktivit s žáky pracuji na těchto tématech etické výchovy:

3. Pozitivní hodnocení druhých
4. Kreativita a iniciativa, řešení problémů a úkolů
5. Komunikace citů a nálad
6. Interpersonální a sociální empatie

Tento projekt je finančně podpořen z rozvojového programu MŠMT „Podpora implementace Etické výchovy do vzdělávání v základních školách a v nižších ročnících víceletých gymnázií v roce 2015“.

Příklad dobré praxe 8

Název lekce: **Jsme jeden tým kamarádů**

Téma: Obecné vyjadřování

Cíl: Žák rozpozná a pojmenuje kladné vlastnosti kamarádů

Třída: 3. - 5.

Činnost:

Každý žák obdrží arch papíru. Na tento arch napíše pozitivní vlastnosti všech kamarádů ve třídě (příklad Hana - kamarádká, umí vždy poradit, je výborná sportovkyně, ...). Po určeném čase pro psaní učitel vybere papíry žáků a nahlas čte vlastnosti žáků.

Reflexe:

- Učitel sepíše všechny kladné vlastnosti každého žáka (dle názorů ostatních kamarádů) na samostatný arch papíru a pak je všechny vyvěsí do třídy.
- V této aktivitě lze pokračovat i se zápornými vlastnostmi, na které je třeba si dávat pozor, ale tento problém je ve třídě prezentován pouze ústní formou.

Závěr pro praxi:

Při této metodě se žáci nebojí vyjádřit svůj názor, snaží se najít co nejvíce dobrého na svých kamarádech a uvědomí si i ostatní jejich kladné vlastnosti, o kterých třeba ještě neměl tušení. Tyto vlastnosti je třeba neustále na pozici třídního učitele vyzdvihovat.

-
- ❖ Zařazením těchto aktivit s žáky pracuji na tomto tématu etické výchovy:
3. Pozitivní hodnocení druhých